

Fotona z razvojnimi preskokom: laserjem dodaja umetno inteligenco

Izvoznik leta 2022 laserjem dodaja umetno inteligenco; odprli prodajni podjetji na Japonskem in Kitajskem

Mateja Bertonec

»Letos bomo čiste prihodke iz prodaje povečali za 16 odstotkov, na 125 milijonov evrov, dobiček iz poslovanja za 12 odstotkov, na 44 milijonov evrov,« pravi Ladislav Grad in Matjaž Lukač, predsednik in član uprave Fotone.

Foto: Mateja Bertonec

Fotona, ki smo jo lani jeseni na podlagi podatkov za leto 2021 izbrali za izvoznika leta, prva je tudi na lestvici TOP 101 najboljših slovenskih podjetij, nadaljuje odlično poslovanje. Lani so stopili še korak naprej s 16-odstotno rastjo prihodkov in ponovili izjemno 36-odstotno dobičkovno maržo iz prejšnjega leta. Odlično jim gre tudi letos.

»Letos bomo čiste prihodke iz prodaje povečali za 16 odstotkov, na 125 milijonov evrov, dobiček iz poslovanja pa za 12 odstotkov, na 44 milijonov evrov,« pravi **Ladislav Grad** in **Matjaž Lukač**, predsednik in član uprave Fotone. Oba sta doktorja znanosti. Velikopotezni so tudi njihovi načrti, to pa zaradi vpeljevanja najnovejših tehnologij v izdelke, odpiranja novih prodajnih podjetij ... Fotona želi ostati tehnološki vodja na trgu ter biti še tržni vodja.

Ljubljanska Fotona prihodke ustvari s prodajo inovativnih medicinskih laserjev, ki jih ščitijo s patenti – imajo jih okoli 50 – in so umeščeni v visoki cenovni razred. Prodajajo jih v svoji prodajni mreži in pod svojo blagovno znamko. Fotona je velik izvoznik, letos bo 99 odstotkov prihodkov ustvarila na tujih trgih. Njen največji trg je s polovičnim deležem Azija, sledijo Evropa in ZDA. V Sloveniji imajo 340 zaposlenih, skupaj z zaposlenimi v prodajnih podjetjih po svetu je vseh več kot 500.

Med štirimi največjimi na svetu

Pol leta 8,33 EUR na mesec » DA, ŽELIM FINANCE »

X

Če zelo poenostavimo, je medicinski laser naprava, ki z lasersko svetlobo vpliva na procese v celicah in tkivih. Fotona največ prihodkov ustvari z laserji za dermatologijo, znani so denimo po postopkih pomlajevanja kože na obrazu, pa tudi teh za ginekologijo in zobozdravstvo.

Začetki Fotone segajo v leto 1964, kar je samo štiri leta po izumu laserja in zato je Fotona eno izmed svetovnih podjetij z najdaljšo tradicijo na področju laserske optoelektronike. Po letni količini prodanih laserjev so med največjimi štirimi svetovnimi ponudniki.

Zdaj se hočejo povzpeti na prvo mesto.

Prvi robot in uporaba umetne inteligence

»Maja prihodnje leto bomo praznovali 60-letnico poslovanja. Takrat bomo predstavili prvega učinkovitega robota v naši industriji za laserske estetske posege. Naš iskalec in hkrati najditelj poti, robota smo poimenovali Fotona Pathfinder, bo posege opravljal hitreje in bolje od človeka, predvsem pa bo razbremenil zdravnika pri dolgotrajnih in ne tako zahtevnih posegih. Operacije bo robot opravljal na večjih površinah telesa. Lahko bo odstranjeval dlake, strije, tetovaže, topil maščobe ...« našteva Ladislav Grad, ki je novembra lani s položaja člana uprave napredoval na položaj predsednika uprave. Matjaž Lukač, ki je Fotono vodil več kot dve desetletji in je zdaj član uprave, pojasnjuje, zakaj je ta robot zanje tako pomemben.

»Gre za izjemen tehnološki preskok, na katerega se že nekaj časa pripravljamo v sodelovanju s skupinama prof. **Matije Jezerška** in prof. **Roka Vrabiča** na **Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani**. Do zdaj smo v Fotoni delali na področju raziskovanja in uporabe laserskih virov za zdravljenje. Z robotom v svojo lasersko napravo dodajamo poleg zdravljenja z laserjem še nove funkcije: diagnostiko, sensoriko, podatke oziroma uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij, skratka, v naš izdelek se vpeljuje umetna inteligenca.«

Za delovanja robota so v Fotoni razvili nove tehnologije. Med njimi je poseben sistem vodnega hlajenja tkiv med posegi, ki so ga že patentno zaščitili. Razvili so tudi sistem zaznavanja temperature kože in druge sisteme.

»Razvoj peljemo v smeri, ki jo potrebujejo naši uporabniki, zdravniki. Ti si želijo biti še uspešnejši pri pomoči ljudem in uporabiti prednosti, ki jih ponujajo najnovejše tehnologije. Z njimi odlično sodelujemo prek svoje Akademije za laserje in zdravje LA & HA (Laser and Health Academy). To je neprofitna organizacija, ki združuje uporabnike Fotoninih naprav po vsem svetu, tako zdravnike kot paciente s

zelo znanstveni ravni in izdaja recenzirano znanstveno revijo, katere objave zaradi kakovosti v registracijskih postopkih priznava tudi ameriška agencija za hrano in zdravila **FDA**,« pravi Lukač.

Razvojni oddelek bodo še krepili

»Imamo zelo znanstven pristop k razumevanju interakcije laserske svetlobe s človeškim tkivom, temu pa smo za razvoj robota dodali tudi druga razvojna področja. Naš razvojni oddelek je tudi zelo učinkovit, rast pa temelji na interdisciplinarnosti. Zaposlenih imamo 21 doktorjev znanosti z zelo različnih področij – fizike, strojništva, elektrotehnike, mikrobiologije, biokemije. Razvoj bomo še krepili in z vstopom na področje umetne inteligence se pri nas ambicioznim strokovnjakom pa tudi študentom odpirajo številne možnosti,« poudarja Grad.

Novi prodajni podjetji na Kitajskem in Japonskem

Trg medicinskih laserjev raste v povprečju devet odstotkov na leto. Fotona je še uspešnejša. Na eni strani širijo ponudbo laserskih naprav, na drugi širijo prodajno mrežo. Svoja prodajna podjetja imajo na svojih največjih trgih: na Kitajskem, v ZDA, Nemčiji in Franciji.

»Tem štirim lastnim prodajnim podjetjem smo dodali še dve novi. Še eno smo odprli na Kitajskem, osredotočeno je na prodajo laserjev za zobozdravstvo. Svoje prvo prodajno podjetje smo odprli na Japonskem. Za odprtje lastnega podjetja – tega navadno odpremo tako, da prevzamemo svojega velikega distributerja – se odločimo, ko smo na trgu že kar velik igralec. S svojim prodajnim podjetjem prodajo lažje pospešujemo, v rokah imamo tudi prodajno ceno kupcu in maržo. Oboje je večje, kot če prodajaš distributerju. Z nami dela več kot 70 distributerjev. Tudi zaupanje v blagovno znamko je ob lastnem prodajnem podjetju drugačno. Več se vlaga v promocijo,« pravi Grad.

Sogovornika povesta tudi, da je prodaja na Kitajskem med koronskimi zaprtji precej upadla. Teh zaprtij sicer več ni, a pazljivost kupcev je letos večja, kot je bila pred tremi leti, se pa prodaja Fotone iz meseca v mesec izboljšuje. Posebej za kitajski trg so razvili tudi nov dermatološki laserski poseg.

Še vedno težave z oskrbo materialov

»Še vedno se bojujemo za dobave čipov in drugih elektronskih komponent. Tu se je pokazala naša prednost, da imamo sami razvoj in proizvodnjo, ker v času pomanjkanja lažje iščemo alternativne rešitve, spreminjamo konstrukcijo in načrte izdelkov, sploh pri vezjih, da lahko proizvajamo. Niti za en dan nam ni bilo treba ustaviti proizvodnje, za naše tekmece to ne drži,« poudarja Lukač.

Laserske izvore in celotno programsko opremo laserjev razvijajo in izdelujejo v Fotoni. Pomembni elementi, ki jih kupujejo zunaj Slovenije, pa so poleg čipov tudi laserske palice, njihovi dobavitelji so iz ZDA, Evrope in Kitajske.

Preobrazba v svetovno podjetje

Fotona se spreminja tudi organizacijsko.

»Preobražamo se v svetovno korporacijo. Fotona si pripaja prodajna podjetja, ki so bila prej naše sestrške družbe,« še pravita sogovornika.